ՏԱՄՆԵԼԻՕՐԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1931 ՇԱԲԱԹ 4 ՓԵՏՐՎԱՐ 1886 (Շ. Տ.) 13 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳՈՒՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԱՅՍՊԷՍ

ՍԱՅԱՆՑՊԱՏԳԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՎԱՆԷՍԻ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց	6 մէճիտիէ	3 մէճ.
Դուրսերոյ	» 7 »	3½ »

20 փարա

ԳԱՅՍՊԷՍ

Հայրենիքի վերաբերեալ Ցանկայ եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել առ խմբագրութիւն. Ս. Գոյիս Մէրճան Զարդ Բիւրեղ Էմլէի խան երկրորդ յարկ թիւ 1.

20 փարա

Ա. ԹՈՂԹ 15 ՍՈՒՆԴԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒԼԱՎՈՒՑ

ԵՐԷԿԻՑ ՆԻՒՏԸ

Երէկ Ազգ. Ժողովը ի նիւ գումարկցաւ ի Ղազարեան. ընդ. Դանիելեանցի ամենն. Ս. Գաւառիարք Հար. և սահմանադրութեան Եւսեբիոսեան Տիրգան էֆ. և ի ներկայութեան 64 երեսփոխանաց.

Ժամը 3 կ/ՀԷն սաղմոսը բացուեցաւ Ս. Նախագահէն մաղմանրով.

Ապա գիւանեան գործադրութեանց հետեւորդութիւնը 1883 հոկտ. 7 նոյն սահմանադրութիւնը, որ մէկ և կարգիկեան Մ. էֆ. և Իզմիրեան Արրատեան սուցան յիշեցին յայտնեցին. սակայն քաւեարդութեան ներկայուցեան և միաձայնութեամբ վաւերացաւ.

Յետոյ. Ներկայ չլինելի մէջ. և մէջ. ըդ նոյն սահմանադրութիւնները գրագրութեան ներկայուցեալ. ինչ ինչ տրտրագրութիւնք վաւերացան.

Յ. Ղազարեանեան էֆ. առաջարկեց որ Ս. Երուսաղէմայ Միաբանութեան կանոնադրի սահմանին մասնին ուղղուի. երեսփ. խմբագ բաշխուի, քանի որ երեսփոխանները չատերն չունին սոյն օրինակը.

Իզմիրեան Արրատեան առաջարկեց թէ 1880ին Միաբանական վերջին կանոնադրութիւնց մէջ ապրած լինելնին՝ հարկ չկայ վերատպելու գայն.

Դիւանը ներկայացուց Փափրեան Ա. էֆ.ի մի առաջարկ, որով կը յիշատակը նոխարդ Պարզ. Ժողովոյ հանրատարածութիւնը.

Գուրգէն էֆ. յայտնեց թէ, գաւառաց է պահանջուած հանրատարածութիւնը, և խմբագրութեան համար Գաւառիարքներուն ուղարկուած է.

Առաջարկութեան ուրը գոն եղաւ սահմանդիր էֆէնտիի առած ապր բացատրութիւնէն.

Դիւանը, Փափրեան էֆէնտիի մի ուրիշ առաջարկ եւս ներկայեց Ժողովին, որով կ'ուզէր խնդրել թէ Ս. Երուսաղէմայ պարտաց Ճանաչուածքն, գաւառներուն մէջ ի նպաստ պարտաց բարձան ղանձուած գրամոց նկատմամբ ինչ տեղեկութիւն ունի, և առ այս մայրաքաղաքս ազգայնոց համար եղած անդրդեւութիւնն.

Ս. Գաւառիարքն ասեաց թէ. ցիչ օրէն յայտնութեան լուրեր ոչիսի ստացուն, և թէ մինչեւ ցարդ ուշադրան պատասխան թղթակցանց անհոգութիւնը և անտարբերութիւնը եղած է. Ազգ մարդահամարի գործադրութիւնն կատարուած լինելուն, գանձման գործն ուրվեն գիւրութեան մէջ մնաց է.

Դիւանը. Փափրեան էֆ.ի մի երրորդ առաջարկն եւս ներկայացաւ, յորում Ս. եկեղեցոյ բեմերուն վրայ ազգայոց և անձանց ուրի կոչիներով հեղեղելն ցաւոց տրամ յիշելով, սոյն անպատեհութիւնը ցոյց կուտար և գործանը կը խնդրէր.

Ս. Գաւառիարքն ըսաւ որ ինքերն այդ գիրագրութեան համաձայն են.

Փափրեան Մուսեան էֆ. ասաց թէ հրատարակութեան ոչ համակարծիք լինելն խնայանեցաւ.

Իզմիրեան Դեղրդ վարդապետ պատասխանեցաւ Ս. Գաւառիարքն. ըստ թէ գոհ է, որ առաջարկութեան տեղն հրատարդ երեսփոխան մ'է.

Եղիշէ Վ. Այվազեան Կրտ. Ժողովոյ մինարարներուն նկատելով եղած առաջարկն. անպատեհ համարեց այսպիսի եկեղեցական ներքին բարեկարգութեան խնդիր մը Ազգ. Ժողովոյ տանեալը հանել.

Դեր. Իզմիրլեան Արրատեան յայտնեց թէ. այդ պարարտ եկեղեցոյ ջրոցոյց կը վերարերի. և անձնիւր գործոյ պարտական է այդպիսի գեղեցիկ բարձման համար իւրաքանչիւր ոչխարեն.

Ազարէթեան Մ. էֆ. խօսք առնելով. 30 տարի յառաջ ազգին վերանորոգ յիշեցուց. և այդպիսի նորոգութիւններ եկեղեցոյս մէջ չպանուելն մեղց. բայց վերջերը գտան մէջ. մեծամեծները կը հրաժարեցին, ուրոյ կոչոյց սպասաւորին կը ցնորեր. Հեղաշնեալ այդ դեղեցիկ ընդարձակութիւնը. մինչեւ իսկ կամանց հնար՝ գտան մէջ խառն կանգնելն անանուած է. Այս գրութիւնը՝ Հայաստանեայց եկեղեցոյ մէջ անհասատարութիւնց կ'ենթադրէ. ի կեղեցոյն մէջ Հայ իշխանն ալ, Հայ մեծատունն ալ. Հայ արհեստաւորն և չինարարն հաւասար են.

Փափրեան Մ. էֆ. յարեց թէ. Մարմարեայ ճանիկ և Խնդիր ամիրայեր գասին մէջ կը կանգնին եղեր. իսկ Գեղեցեան Թարգմանի ամիրայն գասին նուազ. որոյ համար Ժամանակին մեծ խնդիրներ եղած են. Հանուանաբար. այս անհաւասարութեան դեղեցիկը նոր չէ. այլ հին է կոյ. Դեռ է գրեթէ մը գրաբար. որ պարտաւորուել լինի ասենաբանից հաւասարապէս գասին մէջ չմնալու. ով որ ալ լինի ան.

Գեր. Խորէն Ղարագիշ Արրատեան ասարկեց թէ. քանի որ ինքն Գեղեցիկ մասի եկեղեցոյն քարոզիչ եղած է. այդպիսի կեղծաւոր մը տեղի չի ունենար անգ. ուստի այս սարթիւ Կրան. ժողովոյ վրայեն պատասխանատուութիւնը բառնալու մասին դիտող.

Ս. Մարեան Հայր՝ ընդհանրապէս թիւն յայտնեց՝ այս մասին երեսփոխանաց ցոյց ուտած ընդհանուր նախանձախնդրութեան վրայ, բայց յայտնեցաւ. սեւ կը կարդնի թէ՝ ուրեն նոր խնդիր մը ոչիսի ներկայանար այսոր Ժողովն. այն է. Հայաստանեայց եկեղեցոյ հարցն և ազգութիւնը կասկածով և Հայաստանեայց մէջ կարգալիկ կրոնքը տարածելու նշդտաց ցանքերուն գեմ մի և նոյն նախանձախնդրութիւնը ցոյց պիտի արուէր երեսփոխանաց ներկայանալ և ընդ հուզ գործանը խարհուիր.

Եուսաբեան Տ. էֆ.ի առաջարկութեամբ՝ Ժողովը միաձայնութեամբ որոշեց ոչ առաջարկը կրան. Ժողովոյ յղել.

Ապա, Գուրգէն էֆ. իրրեւ օրագրի յարգեցեալ խնդիր, Փափրեան Ս. էֆ.ի հետեւեալ գրաւոր առաջարկն ընթերցաւ.

Կարգիկեան խնդրոյն տեսնելն և պատասխան հիւր գրոյ. Գոյոյ ազգային լուսերը և Թիմիրեան հասան Մարմարեան ծանուցին թէ, մինչեւ ի Ս. Էջմիածին գումարեալ Համաշ. Ընդարձ. Ժողովն և Գոյոյ ազգային պատասխանան մասինք և հանգն Ազգն ուրախութեամբ կը ընդունուրին ապրիլ 21ին ի Ս. Էջմիածին կատարուած ապրանքն մինուն ի Ս. Էջմիածին Ս. Մեսրոպեան Արրատեան ասնուն հայոց. մէկ կողմանէ Ս. Էջմիածին Ալեանդ առանձին ազգարարով առ կատարարութեան Թատրոն. և միւս կողմանէ ի Գոյոյ յեկեղեցանց և յայտարարանաց ամենայն ազգարարով առ Վեհար Դեղարդեան Թատրոն կը գնային. խնդրելով որ Թատրոն Վեհ. Հայրն բարեհանի գալ ուրախացնել դեմեն. Ս. Մեսրոպ Արրատեան և ասան.

Լուսարարաց այս հրատարակութիւնը ոչխարի ուրաց ազգասիրութեան մը յատուկ բերին. որ կեղծ. Վարչաբեան Գասն. Ժողովն հարկ սեռաս քննութիւն բանալ և իր առեանը կոչել Լուսի իրամարարը Թիւրեալ էֆ. Գրիգորեանը, Մեսրոպարեան Մեսրոպ էֆէնտի և ուրիշներն, որպէս զի կատարուած գործանաց. Քանի գործի վրայ տեղեկութիւնն քաղել և հրատարակութեան յանձնան հանել.

Յետոյ չշարանալով ինչ որոշեցեալ տեսնալ ազգ քանութիւն. Ճանաչեցաց Գասն. Ուսանողաց խնդրոյն վրայ միաձայնութեամբ տարին. թեսիս կարգը բերաւ որ ազգային քննութեան մը. և անոյան քննութեան մը հարեր ոչիսիներ. նա քան գրաւոր գրաւոր լեզիներուն գոյց առաջարկ. ազգ ուսանողին կը փոխանցը բարեկնել ազգ տեղեկան թերեն առաջարկ. Ազգ. Ժողովն բարեհանի յատուկ յանձնաժողովի մը մինչեւ քննել և առաջարկել ազգ գասանանութեան գործն իր յարմարագոյն հանգերով.

Ա. յոյ քննութիւնը կատարել հարկ անհրաժեշտ կը գտանք. ազգային հանրապետ Ազգն ծախսեցուցի, գասանանց, և գասանուն յարգեան և ի՛ զգուշութիւն ազգայնոյն. և որպէս զի բանասաստ անձանց մէջն արդարն անձերն, ի՛նչ կան.

Ապրեն հրատարակութիւնը և Ս. Մեսրոպեան Հայրն իր անձնկարով ծանուցան 25 մէջ Ս. Էջմիածնի Ալեանդ՝ յետ ասարարելոյ հարցանելոյ բնաստեղծական պրոգրամական անձնկարի, մասնաւոր պատասխանիր մ'ուս՝ հանդերձ իր նախագահ Բարձանց Մեսրոպ ազգայնոց գասանանց գասանի ասարարներ և մասնաւոր ծն առ կատարարութիւնն Թատրոնց, խնդրելով որ բարեհանի վաւերացնել գՇնորհ Արրատան.

Եւ որպէս զի Գուրգոյ ծիրեցեալանց կոչեցէն եւս մինեալ գրաւոնն լինի. գ'ինարեան Քէ Ս. Էջմիածնի Ալեանդ ի Գասլիս ունեցան մասնաւոր բարեկամաց մի. կոչաս յանդերձ է ազգարարեալ մ'ուս սատ գասանի ասարարեալ ասոյ. ամենց յենթեցեալանց և յայտարարանաց խանիրչելս ասուցատան է. և մասաղանել Վեհար Դեղարդեան Թատրոնց. Այս ազգասարարն գասանիեան ասենեալ է Ս. Սանակ Հայրն Ս. Արրատեան. զոր հաստատան է ի ներկայութեան հրամանանաց.

Եւ պատասխան Քէ Ամեն. Ս. Մեսրոպեանց յարգեան հրատարակութիւնն մէջ. էջն գասանանցներ մասնաւորան են Թատրոնց գասանանան. իրրեւ հանգանաց Թատրոնց գասանանանութեան և յանձնաց կը պատասխան հանուն. իսկ Քէ վարդապետ մը ասենար գրեան լինի Վեհար Դեղարդեան և Մեսրոպեանի Արրատեան անգեղոյն նեսամամբ բարձանքներ ու մասնաւորեան գրան.

Ներեցեր գրագիրքն այդ գասանանութեան յարգեան հանանելն սեռան էր ասաց, և Գասլիսեանց Ուսանող Ուսանող Սեսրոպ Սեսրոպեան կը վերարերի գրեն.

Վերջապէս, ազգասա. Յէն յատուկ ի Գասլիս գիտցաներ կան ուներ Քէ. Սեսրոպեանց Արրատան չպիտի վաւերանար, և այդ մասին կը պնդեն իսկ ներ. մասնաւոր գիտէին, և ինչ բանէ սասցան՝ չլեն այդ վաւերանին.

Ինանալ և անոյան քննութիւն մը մինչեւ կիսոյ յեկեսան հանել հիմարաստ թիւնը.

Ազգ. Նիստ. Գրագիր

31 յունվ. 1886 Ս. Գ. Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ասոյ ընթերցման պատճառն՝ Տ. Մահակ յանձնաց Տ. Մարգարեանց ազ ներկայ էր. և խորին բարեմաղթութիւնք.

Եւսաբեան Տ. էֆ. իրրեւ նոր առաջարկ՝ Աստեղագիտաց դիւանի յղել առաջարկեց.

Տ. Մկրտեան հայրն յայտարարեց թէ՝ գասանի գաս մը նիւթերին անանարի լասն եմ, բայց ինչ լինելն չեմ գիտեր. Առանց յայտնի Ժողովներան ներկայ գանուելու չարամանացայ.

ամբ Ամաց ի մէջ դրուած իւր հարցերուն.

Բ. Ղազարեանեան Ղ.Լ.Ք. ընդմիջեց թէ՝ նա չեմ կարծեր որ մեր Պատուելիներն այդպիսի գուտանանութեան մը միամտորդ դարձը՝ լինին, և արդէն դի ի գալ յարմարութիւն Նարեկ Սրբոցան և այլ կարեւոր անձնանուրութիւններ. պէտք է ընդունիլ բացատ. և ամենն բան մերկապարանոց ի լոյս գայ.

Նարեկ Սրբոցան՝ փարձեց բացատրել իր անձին ակնարկութեան գէմ.

Ս. Գասրիարք Հայրը՝ խնդրեր փակելու մուր բուռ թէ. ինչ հարկ կայ մարան գրուին կրկին արտարձել.

Փափագեան Ս. Լ.Ք.Ի սայն առաջարկին Ասանդաղաց դիւանին յղուեցաւ.

Իրմիրլեան Սրբոցան յայտնեց թէ. 19 տարի յարուցեան կեդրոնին մէջ ապրեր և ճեռեցեալն ծառայելի լեռաց. կ՝լսած է յաւանիարդարութիւն Եղիպտարակ Հայոց. հեռաւորաւ՝ իւր տասնեան պարտաւորեալներն այլ եւս ուզեց հրաժարիլ.

Փափագեան Ս.Լ.Ք. պատասխանեց թէ. տարեւ է Տ. Մարթէոս Սրբազանին հանձնարարեան ներքեւ և սիրայաժար ընդունելու. մարթեց որ սրիշներն ալ այն բարդին արժանանան . . .

Ս. Գասրիարքն առարկեց թէ՝ քանի որ տարեւ 3 է յարմարեր Մարգարգարա պիտի ՇԱՅ Մարթէոս Սրբազան. կարդ է իւր ընտանեան պարտաւորեալներ՝ մինչեւ մեկնելու տաեն յարուանակել.

Եւ տասնեան Տ.Լ.Ք. յայտնեց թէ. Դեր. Իրմիրլեան Մարթէոս Սրբազան՝ իւր ազգային պարտաւորութեանց մէջ անշարժագոյ յարատեւորներն մէկն է. ուստի պատեւ կը բերէ Եղիպտոսի պէս կարեւոր վիճակի մը ատաջնորդութեան կոչուելով, հեռաւորագոյն յանձնեն Ազգ. մեզմէ ոգեորի մարթեց.

Իրմիրլեան Սրբազան՝ ընդունելութիւն յայտնեց առ Երեսփոխանս՝ իրեն եղած յարգական ցոյցերուն յանելցուց թէ. իւր պարտաւորութեան մէջ իրցէն գանգրեու գործած չէր.

Տ. Մարեան եւս գրաւուաց իրմիրլեան Սրբազանի բարեմտին հանգամանքները. և անոր ծերեցդին և ազգն սիրարերեն մին լինելը յիշուեց.

Մարգիս ազա Օրամարդեն անցաւ.

Գարանիկեան Մ. Լ.Ք. Նախընթաց նստին մէջ խօսուած ամրագրանքներու համար բուռ թէ՝ Գարանիոյ ինչ ինչ արամագրութեանց օրէնքի որ լուսագրով կանգնած էր ինքը գանուած տեսակէտներով, բայց անոր չՊրոխորդի և այլ նորանան հեռերուն գէմ՝ ինքն եւս կը բարդէ.

Իրմիրեան Կ. Լ.Ք. խնդրեր նրկարի ճգեց, մի մարը՝ լուսանելի համարեց. մինա՝ անուանելի, և ատարքեցեր որ. լուսանելի մեռ միայն ձեռք առնուի.

Արքիպարեան Ա. Լ.Ք. առարկեց թէ՝ Ազգ. Ժողովը յանձնաժողովի մը ընտրութեան խնդիրն մեծանանութեամբ ընդունած լինելով, պէտք է յանձնել ազգին կարուած յանձնաժողովին. որ Մարկար Սրբազանին հեռ իրատարուելութեամբ և բանակցութեամբ կարդացէր խնդիրը.

Գարագաշ Ն. Լ.Ք. Իրմիրեան Կ. Լ.Ք.ի գեմ խօսելով՝ ըսաւ թէ. պէտք է ըստ Իրմիրեանի Լ.Ք.ի անլսանելի կարծուանն ձեռք առնուի. և ոչ լսանելի կարծուանն.

Փափագեան Ս. Լ.Ք. Վարչութեան առ Ասանձնաժողովն. և Ասանձնաժողովին առ Վարչութիւն խնդիրն դարձնելու յաւելու համար. ատարարկ՝ խնդիրն Վարչութեան յանձնել. առ՝ լսանելով որ եթէ 1883ին Գարագարը հշդիւ գարձագրուի, հարկ չկայ Ազգ. Ժողովէն իրեն բերել, բայց եթէ բարեփոխութեան պէտքն զգացուի, յայ ժամ անգամանառ ներկայացուի.

Տ. Մարեան Հայր.— Խնդիրն երկարելու չէ. ընդ փոյթ Վարչութեան յղեալ է.

Ղազարեանեան Գ.Լ.Ք.—Մենք Վարչութիւն վրայ գնահատութիւն ունինք. պէտք է խնդիրն Վարչութեան յանձնենք և վճռաբանութիւնը փափաքենք.

Ս.-Նշանագրեալ խնդիրն քննելով՝ ինքնաբանութեան փափաքը քննարկեցաւ.

Յետոյ Եւանգելեան Լ.Ք. ուզեց փափագեան Լ.Ք.ի և Վարչութեան կարծիքները հայտնեցնել. բայց Գարագէն Լ.Ք. առարկեց թէ Ներեցիներ ի Նասիր որոշման հակառակ է այդ.

Նորատուրեանեան Դ. Լ.Ք.—Վարչութիւնը այն պարագային մէջ խնդիրն Ազգ. Ժողովէն կը բերէ իրր իւր պատասխանատուութիւնը վանգելու տեսնէ. և կը պնդեր թէ. Վարչութեան ձեռք եղած բարեփոխութիւնը և բանակցութիւնը վերջնական պէտք են համարուին.

Փափագեան Լ.Ք.առ այս կրկնեց և ներկայեցեց թէ առանց Ազգ. Ժողովոյ չլինանկէն անցնելու. որ և է ծրագիր. յանուն Ազգին չի կրնար ներկայացուիլ. դի հիմայ լինել որ գարագարեր երանգանագանեան ընտրութիւնը ընդուներ. և ոչ ազգային ընտրութիւնը.

Այդ մերոյնին Տ. Մարեան Հայրն Ս. Գասրիարք Հայր Նորմին ի պատասխանեցին ընտրեցաւ. յետոյ նոր ծրագիր պատրաստեցաւ էր.

Գրիգորեան Ա. Լ.Ք. վիճաբանութեան ամփոփումը առաջարկեց.

Փափագեան Ս. Լ.Ք. խնդրեցի մանրամասնութեան մէջ մտնելով բուռ թէ՝ խնդիրը պէտք է Վարչութեան յղեալ. Կարգադրութեան Ասանձնաժողովի 1883ին ծրագիրը գնենելու համար.

Արքիպարեան Կ. Լ.Ք. լսելեց Վարչութեան յանձնել խնդիրն. այլ Ասանձնաժողովի մը ընտրութեան գործութիւնը պատասխանել. Այս առաջիկ խնդրին հեռացու և անձնասարութեանց գէմ անվայել կերպիւ ակնարկութիւններ ընելով. Դիւանէն քանիցս ի կարգ հրաւիրեցաւ.

Փափագեան Ս. Լ.Ք ի մէջ ելլոց յանելցուց թէ՝ արդէնեան. Ս. Գասրիարքը յայտարարեց թէ՝ 1883ի կանոնագրական Ասանձնաժողովոյ ծրագիրը չէ կարդացած և ուստի ատարարած. ուստի պէտք է որ չեղեալ ծրագիրը ստանի Վարչութեան. որ ներեթ անգամանագրեալ ընդունելի. ծրագիրն ամբողջութեամբ գործադրուի. իսկ եթէ փոփոխութիւնն կէտեր հարկ սանանեն. Ազգ. Ժողովոյ հարց գրեն.

Տ. Մարեան Հայրն՝ և Ն. Լ.Ք. Դարագաշ ձայնեցցան փափագեան Լ.Ք.ին.

Նորատուրեանեան Գ. Լ.Ք. (յանուն Վարչութեան).— Կարդաց. խնդիրը՝ միշեւ ցարդ Ազգ. Ժողովոյ մէջ ձեռնուած է. և ոչ վարչութեան ատանը. սակայն այն խնդիրն եւս եթէ թէ գրագրեալ լինի՝ չկարար մերժել. միայն թէ պատասխան մը կինայ ատանելու. այն է՝ եթէ ամբողջութեամբ յանձնարարի Վարչութեան.

Ի.Իրմիրեան Կ. Լ.Ք. ատարարեց որ խնդիրն 1883ի յանձնաժողովին յանձնարարի Ս. Գասրիարքի նամակագրութեամբ.

Առանձնը փակուեցաւ մամ՝ 1/2ին և գանգարարութիւնը յանձրգ Դասին Ամաց.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խոսան Ժողովը Երեկ Դպրոցական գումարաւելով կարդ մը խնդիրներ ուսարիեցաւ. գրոս երկրորդարի որ պիտի հրատարակենք.

—

Յեղեկացանք որ գաւառներէն ի նպաստ Ս. Երուսաղէմի դրամաց 1,000 սանդ գումար մը հասեր է Եղեռնամոց նամարարութեան. որ այսոր վարդ Ազգ. Գասրիարքարանի դիտի յանձնուի.

—

Գասր. Գեր. Փոխանորդն ազգայիններն սեռեկատարով որ լուսեան Հրեայ խառնարդանի մը քով մի քանի կարգ եկեղեցական զգեստներ կը գտնուին. բարագանաց մինչեւ ի Գասրիարքարան հրաւիրեց լինալ հրեայն. և յարգարեց որ իւր քով գտնուած զգեստները Գասրիարքարան բերէ. Հեռաւորաբար. Գասրիարքարան յանձնուած են այժմ ոսկեմել չարքեա մը. մեկ սաղարարարերեր փակաս ե մի քանի Աստուածաշունչ գրքեր. Գասրիարքարանի գրքերու ցանկին. յորս 35 գիրք կարդուած գտան Հեղինակ Աստուածաշունչի որով որ գրուած գրքեր ու փոյլն էին 50 լիրայի մոտ արժանարժեքներ. բանարարդներուն մինչեւ խիստ ոսկեմել ՇՇայտ ազատ ազատ ինչ ինչ գրքեր ու Գրիգորու արժէք մեծ մասամբ չը գտնուեան. և այժմ երեւցեալին նարեալով Նամարդ Աստուածաշունչ ատացած 70 լիրան և եկամուտներն ամբողջ ազատաւ ոնուն ազատաւորեան ներմակայ եղած է. Ցեղասպանեան որ ամեն բան ազատաւ մեզ չպրցաւ ատ գրքերը ազատ ազատ մեզ չպրցաւ ինչ գործէր ատ գրքերուն ինչ ինչ ինչ հրատարեցաւ և ցարդ չեղեալ. տեսչութիւն չպարտեցաւ. խնդիրն անկերդարարան վիճակի մը մէջ կը մնայ. անգամ ատ ազատ չպրտեանեան մէջ և ընկերութիւն քարտարարեալ. վիճակի մը մէջ. (Մարդ կարարանեան որ տեղի ունեցած. են. մի գաղտ ուրիշ պատասխանեան վերաբերեալ բանիներդարդ. ուստի կանխաւ կը մնանդանեմ որ Գ. Նշանի հանասարութիւնը վրայ կատարեալ վարահութիւն ունեն բարդ տեղաց. և ուրիշ պատեան մը չեմ տար ետ. մնայն իւր պատասխաններու լուսաբանեալ. դի բաց ի Աստուածաշունչին կը վարդ մինչեւ եկեղեցական. անձնական գաւառաց. տեղի. հեռ. ելեն պատասխաններ. որով չկրնար իւր ունեցած մասնաւոր տարաբարութիւնը դանենն տեղիքի կատարել.)

Կը խոսանեմ ուրիշ լուսանեալ մը գրդարդի վրայ եւս մասնաւոր տեղեկութիւններ տալ. այժմ միայն կը կրկնեմ Բիւնիանցի ուժգ խոսքն թէ՝ «մեր գրդարդն մինչեւ ընկերութեան յանձնելը մեծ դանան ի Ռիմ-կնանցուան.

Ընդամ. ԺԸ Բիւնիանի

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բնեկամ, 11 յունվ. 1886

...Խոսգարդ

Արեւելքի 603 թուոյ մէջ կարդացինք Ծարմանեան Լ.Ք. Շահնազարի գրված նուիրներն Ասուաց ընկերութեան և նոյն ընկերութեան անդամ լինելով ներկայանալ իմ շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ նոյն Լ.Ք.ին և ասեն այն ապագաւոր տեսարդ. որոնք իրենց նուիրներով և ստիպաւորելնամբ ոգեան են ու կ'ոգենն աւելացնելու ընկերութեան. սակայն ցաւալի իրականութիւնն մ'է որ ընկերութեան անդամագրեալ մէջ մեծ ստուգակ յարատեւեալ կուգամ երկարագիր յայտնեալ հայրենակցացս այն յուսալի որ իրենց պիտի առնուի այդ կեան և պիտի վերեան սիրող չգիտնալիներն, ընկերութեան կանոնագրէն չեմ մինչեր քանի երրորդ յոդուած ըլլալը. կը տարամագրէ որ ընկերութեան Ասանդաղաց. իւրաքանչիւր տարեգրեան թոյլ անդամը մասնակցով անցած տարուան հաշիւն ներկայացնէ անանց. ներկայ—Ասանդաղաց Գարան նոյն Ղանչաքիւրեան որ չորս տարիի է մինչ պատան կը փարեւ. հանրաւոր նոյն տրամադրութեան և անդամագրեալ գեռ հարց. սեռամ չեմ. 1884ն տարուան սիկիրները Գ. եւ Ն. Լ.Ք.ներուն տեսչութեան տրով առ տեսչութիւն եկան քանիցս խնդիրներ վերի. Տեսչութիւնը քանի մ'անձինք գրեց ընկերութեան անդամներէն որ անցեալ տարիներու հաշիւներն պիտի մարդեին. նոյն անձինք միայն քանի մը նիստ գրին և գնեցին Նարեկ Ասանդաղաց յանձնուած գրքերու ցանկին. յորս 35 գիրք կարդուած գտան Հեղինակ Աստուածաշունչի որով որ գրուած գրքեր ու փոյլն էին 50 լիրայի մոտ արժանարժեքներ. բանարարդներուն մինչեւ խիստ ոսկեմել ՇՇայտ ազատ ազատ ինչ ինչ գրքեր ու Գրիգորու արժէք մեծ մասամբ չը գտնուեան. և այժմ երեւցեալին նարեալով Նամարդ Աստուածաշունչ ատացած 70 լիրան և եկամուտներն ամբողջ ազատաւ ոնուն ազատաւորեան ներմակայ եղած է. Ցեղասպանեան որ ամեն բան ազատաւ մեզ չպրցաւ ատ գրքերը ազատ ազատ մեզ չպրցաւ ինչ գործէր ատ գրքերուն ինչ ինչ ինչ հրատարեցաւ և ցարդ չեղեալ. տեսչութիւն չպարտեցաւ. խնդիրն անկերդարարան վիճակի մը մէջ մեզ կը մնայ. անգամ ատ ազատ չպրտեանեան մէջ և ընկերութեան քարտարարեալ. վիճակի մը մէջ. (Մարդ կարարանեան որ տեղի ունեցած. են. մի գաղտ ուրիշ պատասխանեան վերաբերեալ բանիներդարդ. ուստի կանխաւ կը մնանդանեմ որ Գ. Նշանի հանասարութիւնը վրայ կատարեալ վարահութիւն ունեն բարդ տեղաց. և ուրիշ պատեան մը չեմ տար ետ. մնայն իւր պատասխաններու լուսաբանեալ. դի բաց ի Աստուածաշունչին կը վարդ մինչեւ եկեղեցական. անձնական գաւառաց. տեղի. հեռ. ելեն պատասխաններ. որով չկրնար իւր ունեցած մասնաւոր տարաբարութիւնը դանենն տեղիքի կատարել.)

Կը խոսանեմ ուրիշ լուսանեալ մը գրդարդի վրայ եւս մասնաւոր տեղեկութիւններ տալ. այժմ միայն կը կրկնեմ Բիւնիանցի ուժգ խոսքն թէ՝ «մեր գրդարդն մինչեւ ընկերութեան յանձնելը մեծ դանան ի Ռիմ-կնանցուան.

Ընդամ. ԺԸ Բիւնիանի

ԹԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիբենայեն ուղղակի հեռագրեր կը ժամանեն թէ Բ. Դրան և Գուլիսթրայ մէջ, ինքնակալ պետականութեան մէջ Գերմանիոյ դաշնակցութեան նշանակութիւն կարենար բարելաւում մը չունայ, և հետևապես գեղանախորհրդարանական գաղափարն ալ չարիք չունի։

—Ասյանի է թէ Օսմ. երկիրներին Արեւելեան Բուսիոյի դրութիւնը փաստաւոր հասնելու համար 0/0 8 մարդս առնալ որոշուած է։ Թարիզ կը լսէ թէ մայրաքաղաքին Օսմ. հպատակներ և սուր փաստաբանները գումարում մ'ընեն Վայենտ խանի մէջ և ապա ասյանի գեմ բողոքող ազգաբնակիչ մը մասուցեր են Մեծ-Եպարքոս բարձր. Բեռնոյ փաստաբանի։

—Մահմեդական ընկերութեան Սելանիկի անուն չունեցող երկրի բաւական քանակութեամբ ազգամիջերը փոխադրեց ի Սելանիկ։

—Նախընթացով որ Սամանէն 150 և երկրի եւ Տրապիզոնէն 82 Բեռնիկ զոյգեր հասան մայրաքաղաք։

—Հաղիւազիվ կը ժամանեցնէ թէ. Վեհ. Սուլթանն բարեհաճեցաւ տալու 30.000 դրամի թաղակ մը յատկացնել ներքին գործոց նախարար. նախարար Բարձր. Լատիֆ փաշայի։

—Պոսանան Ռուբ չոգենաւն երկրի մայրաքաղաքէն մեկնեցաւ ի Տրապիզոն, ծովային գործոց նախարարութեան հրամանաւ. տեղւոյն ծովային Բեռնիկի զոյգերն ասա բերելու համար։

—Գարեկան գեղապան Միրզա Մահմէտ խան որ մի քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր. ապաքինեան լեռնիկ երթեկ կրցեր և գուրս ելնել։

—Թէրեմանը Հաղիրանի, Տիրան էֆ. Զուխաճեանի ընդունելութեան նամակի հրատարակելով ասաց որ մեկուկիս սիւնակ կը նուիրի Զուխաճեան էֆ.ի, և գանգատիւ կը կրկնէ թէ՝ Զուխաճեան էֆ. իրաւամբ արժանացած է այն մեծ ընդհանին որով Վեհ. Սուլթանն ուզեց պատուել զինքն. նուիրելով նոա Գ. կարգի Մեճիտիէի պատուանշանն։

—Այս. Մահմուտիկ զրահաւորն երկրի նիկոմիդիոյ կողմերն գնաց, ուր փորձեր պիտի ընէ և անոի կրնան պիտի երթայ։

—Պոլսոյ Զէրքէս գաղթականաւանութիւնն 200 մի և փոքր նաւերեր է Օսմ. հնձելագրաց. յիշեալ նիւթն և ի ղրկիները նախընթացով որ մայրաքաղաքս հասնելով Դարպաս թաղ հանուեցան։

—Նախընթացով գիւղեր երեկոյի մը տրաւեցաւ Հեպլենեան գեղապանաան մէջ ի դատաւոր Գ. Բարտիկիանը բուլոյին. որ Հասան Հեպլենեան գեղապան անուանուած է և որ երեկ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Աստրիական լեգեանում։

—Բաղաքային վերանորոգիչ ասեանն այսուրեղն սկսեալ ամեն որ ժամ 5ին պիտի բացուի և յիշեալ գեղ ժամ մանաւանդ ինդրուելու լուսնել գնալ հրապարակային գատաստանութիւնք պիտի սկսին։ Ասան գատաւանեցողք պարտան որոշեալ ժամանակ ներկայ գտնուիլ հանգամանք պարտաքաղի մէջ որոնց տրամադրութիւնը ի գործ պիտի դրուին։

—Ձէսրի Մուսթաֆա փաշայ գանուաց Օսմ. զորքերին 15 փաշա և բազմաթիւ հեծելազորք հրաման ստացած են Սելանիկի երթեալու համար պատրաստուելու։

—Փիլիպէի Ա. տարա-Հանդարտիան ընդ. հիւպատոս Բիսմարքեան ասաց. որ երբեմ ամեն ի փոր մայրաքաղաքս կը դանուէր. անմիջապես իր պաշտօնատեղին վերադարձաւ հրաման ստացած լինելով երեկ առաւեւտան կառախմբով մեկնեցաւ։

—Ասյանի է թէ Սեկիմիներու և Մուգաթիանները ասկոնտերն կանանաւորապես լեռն վիճաբեր ցորդ և այս պատճառաւ բանձնանարար ասիրուած էին 100% 20-25 դրամի ծախսել սեղանաւորաց. յիշեալ արժէքիցմով ասկոնտերն կանանաւորապես վճարելու համար. Դայս. կառավարութիւնն որոշած է կէս ոա կէս զեղչել, և նոցա վճարուն յանձնարարած է Օսմ. Կայս. Գանձարանի ի Գ. Գալիս, իսկ գատաւոր մէջ կառավարական մասուցիներու։

Եւրոպական պարտատուներն փոխանակագրեր ղրկեն յանձնել Օսմ. Գանձարանի, անուշագրեալ արդ. վարչութեան դիմաւոր հաստատիներուն վրայ։

Սեռ այսորերեկ ասկոնտն 30 ոա 100 զեղչմամբ ասոր Սեկիմիներուն և Մուգաթիաներն Լոնտոնի ձեռնարկ փոխարու գրասենիներն յիշուած է։

Արժեքներդ ոչնչ է ի ձեռին ունեցեան պարտատերերի վիճակագրեր. իրենց կենդանի լինելն, և. Գալաս մէջ բնակիչն և Սեկիմիներու սեռանին և ասիասեաց քանակութիւնն, և ոչնչ է մինչեւ փեսարիար 15 ներկայացնել գաղտ իրենց Սերկիներու և գուրգներու հետ, եւրոպական պարտատերաց պարտուց ընդհ. վարչութիւն։

—Մոնիթէոր ինիսանայ թէ Լոնտոնի պարտատերաց Ռանձնախումբը դիմաղանութիւններ ըներ է Կայս. կառավարութեան ի մասին թուրքս. Գուլիսթրայի իրեղերն կարգագրութիւնն. Ռանձնախումբը կը գանգատի որ յիշեալ պարտատերերի մէջ բնաւ չի յիշուած հանրային պարտաց համար Արեւելեան Բուսիոյի բաժնեն ինկած հարկին կարգագրութիւնն. այս առթիւ պիտի է գիտել տալ թէ. կը տարբ. յիշեալ լուսերն. կայսերական կառավարութիւնն. յիշեալ պարտատերերի մէջ յայտնած մը նշանակած է. որ կը տրամագրէ թէ եւրոպական իրերայ մասնարտասանութիւնը յեսայ պիտի ջնջուի. թէ որ յասանկայ կը ցուցնէ կայսերական կառավարութեան որոնում որ դիմաւորութիւններն, այսպէս ուրեմն պարտատերաց գանգատներն—թէ երբեք կան.—անտեղի են։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոնտոն 10 փետր.

Զարմանալի է էին երեկ իրիկուան պարտած այն դրոյցները թէ Կրիմիի և Տերթրդի պարապ գարձուցաց բարեմիտ խուսափ մը Լոնտոնի վայ կը քաջեր։ Բայց Լոնտոնի քանի մը թաղերու մէջ մի քանի գանձարանեներ. որը դիրաս ցրուեցան, ամեն ինչ հանգարտ է մայրաքաղաքին մէջ։

Մոսքվա 10 փետր.

Սերպիոյ ազատագրմանց վրայ. Գուլիսթր կառավարութիւնն մեծ փութով ձեռք կառնու իւր զգուշութեան միջոցներն։

Փարիզ 11 փետր.

Գաղտնական գրագիրն, գանձատուներու (Գան ամբ Բրեզոր) ասիսը հարիւրին 1/2 զեղչով հրամանագիր մը կը հրատարակէ։

Լոնտոն 11 փետր.

Արտաքին գործոց նախարար լորտ Ռոսլդերի, երբեկ ընդունելով գիտնականական մարմնին հաստատեց թէ նոր նախարարութիւնն կը պահպանէ Թարիզդրի մարդիկին արեւելեան ազատագրութիւնը։

Այս առաւօտ հանգարտեցաւ այն տարտարի որ յառաջ եկած էր, նոր խուսափումնց փափաք. որ առաւելութիւնս վրայ հիմնուած էր։

Լոնտոն 11 փետր.

Բարդ. կառավարակ հանգարտութիւն մը կը տիրէ Լոնտոնի բոլոր թաղերուն մէջ. խանութները բացուեցան և գործերը կը յարատեւեն բաւ ապրանքներն. կառավարութիւնն կը յարատեւէ գիւղացան միջոցներ ձեռնարկելու։

Մոսքվա 11 փետր.

Ամենին է ասի լուրը թէ Գուլիսթրայ տրուած է պատերազմական առագաստ մը պատանդ Սելանիկի։

ՏԵՍՈՒԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԵՆԱԿԱՆ

ՊԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒՈՎ

Ի Գլուխ Ապ. Վարժարանաց

Աշխատեցաւ Ս. ՊԱՆԴԱՐԵԱՆՑ

«Հայ գրաբարաց ընկերութեան» արդեամբ ի լոյս ընծայուած սոյն գասագիրքն, որ մասնաւոր գրութեամբ շարակարգեալ, հոգ կանանեներով ու գրագիտական հրահանգներով ամբողջութիւն մը կը կազմէ իւր հանանաւորութեանը մէջ, ազգային վարժարանաց մէջ զգալի թերին կը լրացնէ։

Գին 3 ղրշ. գաղրագայ համար մասնաւոր գեղչ կը լինի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 31 յունվ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՐԱՅԹԼՈՅՑ

Օսմ. գանու (միացեալ) գ. և գաց.	16
» » բաղանեցու	15 39
» » կէս օրին	15 39
Արեւելեան Երկաթ.	Ֆր. 35 75
Եգիպտ. միացեալ	71 75
Քրանեէ	292

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՅՑ

Օսմանեան ասիի	ԳՐ.	100
Անգլիական »	»	110 9
Գերմանական »	»	87 34
Բաղ	»	90 17
Գրիմիոյ	»	81 10
Գաւառի թանգի	»	9 12
» արծաթի	»	39 15
Ֆիորին	»	8 25
Մէկիսի տարբ.	»	107 39
Գանի մէկիս	»	102 30

հերոսով բերերը կ'ներդրուին ազգին մէջ. թէ ի լեզուներու կը նմանին.

—Դեռ ոչ էք. կ'ասեր. Ինչ կ'ուզէք. ինչպէս հոս եկար. հոգիս ուզէր. բայց կան կարարար մի՛ ասեր. մի՛ սպաներ դու . . . մեր մեկ սիրուն կուսատ մեկի . . . քանի՞ հոգի էր.

—Լուսն կեցէ՛ր. հէգ թաղատան. վրայ բերու Ցեն Լուքս. ոչ որ կ'ուզէ իսկանեանց փոխարէն հարատաքիանց սասանաց. ահա կը սեռնէր ինչ իրենի կեանք կը վարէր . լաբոտեան հոս փոխուց Ամերիկա համար. ասիայ և արեւմի վրայ ան ա գրի մէջ ընդունուց համար է որ գիտենք լուսեանութիւնը եկան է, որը ինչ բանի պիտի ծառայեն մեր հարցաքննութիւններդ։

—Ոչ անանց վրայ ասարանել պիտի տամ, և գան գրաւոր պիտի մեռնիմ. կ'ուզեմ արեւմի. ուրիշ գանգրեցեալներդ թաղուին. այս է հարամս.

—Բարեբարի մեռանելիութեան կ այս. եղբայր. կ'ըսուի թէ Ալբրիկոս ալ մեռի ոչ գաստուրան է (*). Մի՛թէ հոգի տալ մեռնելդ.

(*) Բաղամ գերիներու մեռանելի՝ բանի գանանելիս փարիզի գեղոն ընթացքը գարդարելի որ թեքելեցան պատերան տանիքն կը նոսի. Գաղտագ փարիզի մէջ թաղատարան գերեզմանը փարիզի, գաղի հողմոյ լեգեոյոյ կոչուանեներով և յարգանքներով լեցնելով. յեսայ

մեռելի մը գլուխ կը գներ. փաստ դի սրուեցեանները գաղելու փարիզացոյ անձանորեր՝ կը տասանելին. և այն մարդան նեռ՝ որ տանիներեն վար կ'ելնէ տան պատեն քանելով. թեթև ով մեռարերով երրորդ. այս թեր կամ այն ինչ տարկոյնի կը կարեր. Երբոր գլեան յարգ ուրեցի մի յայտարել և ներքոյը ազնիւ Ամեն հանել. Բանալիներ (տանան մը տեղ) նոյնաներ մը տրամեցեց բեռ և տանանեներան տանիքն տրուաց.

—Լեռնեանց լինիս.

Վերջապես խոսաբերեցաւ. տալաբերը գոյեց. ձեռքերը խաչանեց մեռցուց. մասուցեցը իրար գրանեցով. և գլուխը կանաղուաց. երբար տանեն բերանաց լուս կեցաւ. յեսայ ընդհանա ընդհանա խոսքերով մը մեռնեց.

—Սատանան կը յարգէ բեռ . . . լեռ կարդ սատանայի գիտեցիր . . . բեռ և Աստուծոյ մէջ հարարան տանեցը կայ.

Զայս ըսելով տասի մ'սատաս, ոտան մէջ գանանան փարերի յեռեր եկան. և մեռնեցաւ։ Նարի նայա գանեցը տասպանել, որոնցմեռաս. Ցեռ Մարգանեաներ. Բեռլեն որ իւր սպասարան տրելն կ'նեռարարեր. ներքեն կրդանեցեցը գրուած էր. Երբ գանեցը տասպանեցին. և սատրեցեր տեսեն մեռ գրելեր՝ նարարեանի տեսատրան մը ազնիւատ տանեցը բաղատաց։ Ցեռատանը մեռ կրգանեն մեռ գեղաներ էր տարդի տասպանեներով. որոց մասնանեներն տասպանեներ նեռ մեռանեներու վրայ կը յարեանեին. Երբեռ կատաս կեռեան կը կեռնալեն տանեցոյեն

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻՆ

Ն. Գոլֆ. Թանկագնահատ թղթ. էջ 59 ազգային գնագր. գնված

Այս վաճառականը որ 1883 տարուան մէջ հանգուցեալ է, մի քանի հազար ձեռնարկներու անդամագրութեան վրայ յաջողուած գործեալ հանգամանք, ցոյց տալ կանոնաւոր ընթացքներով. սակայն մ՝ այլ կը վերանորոգուէ թէ, Հայոց ամենի պատուարեր գործի բնագանցութիւն ունի, և ինչպէս յաճախ ասելի գործ ու գործագրել ենք թէ ցիր ցան քարոզութիւնն վարել։

Ապաքէն հանգուցեալը օտարին մենամենան հանդուցած որ և է գործի ի Հայս գործացումն լոյսի փափաքելի է ազգասիրական կազմակերպեցող ամենն ազգայնոց. յուսալից եմ թէ որ քան զոր սառուել համոզիչ բնութիւնքնան ոգիսի ազգանուամ սիրելի ազգայնոցս կոչմանէ։

Գնահատանոր մէջ կը ծանուցի դրան թուն, փորր թէ մեծ գրանակութեամբ, նպարեղէնի վերաբերեալ ամեն տեսակ ընտիր ապրանք։

Մեկնող Տեսուչ Գեղ.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ռ. Ֆ. ԳԱՐԱՊԵԹԵԱՆ

ՄԱՐՊԵՒՆ ԵՒ ԽՐՔ

ԱՐԹԱՆԱՆ ԵՒ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻՆ ՀԱՅԻՍԻ ՕԳԱՐԵԼՈՒԹԻՒՆ

Կը պարունակէ ազգային և բնական կեանքի գիրքերու տեսութիւնք լոյս մը, որոյ հեռ մեկնացած է ներն. նեան ոչ և այլ պարագրոյց մէջ իւր կարգ բաներուն կրթական և գարգացման համար։

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։ Դին 12 գրանիկ։

ԲԱՆԱԼԻ

ԱԶԳԱՅԻՆԱՆ ԼՈՒՍԻՒ

Վան Հայ Ուսանողաց

Ամսագիր — Գ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆԵՐՈՒՆ

Բ. Տարեգրութիւն և յուսնեալ

Անգրիական լեզուի ոչ բանաստեղծ սաստ տարիներէ ի վեր գործածութեան մէջ լինելով փորձով ապացուցուած է անոր բնութիւն ներկայան և իւր հարատեւին անվրկայ առաջադրող ուղեցոյց մ՝ ըլլալն։

Ուստի և անոր ապացոյց սոյն երրորդ տարեգրութիւն պիտի արժանանայ մեծագոյն ընդունելութեան։

Դինն է 10 գրշ.

ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ազգենեաց Խորն Վ. Դոքտ. Աբգարեանց Շարամանաց Հեղինակին Ֆ. Խորենց Նշխարաց Հ. Գ. Պարոնս

Տրամաբանութեան հանճարաւոր ոգեաղիրը որ 1871 թուականին ապագրուած է՝ ազգային փարձաբանութեան մէջ կարեւոր դեր մը լինելու դատնանելով. ապառած և յատակեցուցեալ բնագրեամբ։ Հեղինակը, Աբմանաց վանականաց Դեր. Խորէն Սրբազան, վերջերս ոչքէ անցուցեալով ոգ դրել, ոգեալ է, նը գանուի գրաւ ուսանող քով։ Դինն է 6 գանեկ.։

ՄԱՆՈՒԷԼ Ա. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՌ ԱՆԿԱՐԹԻՒՆՔ Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՒԱՌԱՒ

Շրջելեալ Յանկանաւորի

ՅԵՆԶԱԳԴՐՅԻՆՔ Ի ԼԻՆԻՆՔ

Մարկի և Զարդի, Հնէն և Նորէն

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՆԵՆՈՑ

Մասն Ա. Բ. Գ. (սարք)

Հայրենիք գաւառաց բնակ. նիկարագրութիւնն, տեղագրութիւնն, ազգագրագրութիւնն, լեզն և ասոյի գեղարուեստ նիկարագրի, ասանութիւնք և այլ նիւթ Քեր գրաբանեալ Ազգ. գործ մէջ է։ տեսնելարեան և հեռագրագրական, գրաւած լրջնչոյնց և լաւ նուրբ տեսութիւնք արժանի ամեն Հայու յանանանի գիրքն. նաբեան։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ Կիրգեանցին է Պոլիս Գանձանգատան Հայոց գրքի գեան գլխ Գ. Լիք. Հանանի վանականաց։ Թիւ 11։

Դինն — Ա. և Գ. մասերն 8 գրանիկ, իսկ Բ. Մասն 10 գրանիկի։

Գրքերատաց համար գրանցուցիչ շեղջ կը լինի, և յանձնարարութիւնքս հրաւ գրեն կը կատարուին։

ՀՐԻՒՆԴՈՒՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

Դ. Տարի. Ա. Գ. Թերթեր

Սոյն գործոյն մէջ, որ տասուն քան 400 էջերէ բաղկացեալ է, հեղինակին ամենեսեան է այն ամեն ծանանութիւններն, հրահանգներն ու դատաստանները, որը հարիւրաւոր ճշ հիւանդաց ոչեալ եղած բնականեան խնամքները կատարելու. բժշկական գանգատ գիշերայնի գործարանի գործածելու և մանաւանդ յանկարծական դատաստանաց մեկնելն հարկ եղած անմիջական դարմանքերը տալու։ Սոյն դարձանակ գիրքերը մեծ ծառայութիւն մը մատուցանել կարող է սա Հայ բնակչաց մէջ որոց բազմամբ դարերի լինելով ոչ գիտեն ասանիրոյ է մը, կը գործեն յանկարծ գիրքերի և տեսակներ, որը լեռայ մեծ ազգանց պատճառ կը լինեն։

Ներկայանանալն է Պրամեան դրքատանը, կը ծանուցի բոլոր Հայ գրքավաճառաց և Գ. վաստի քով ի բնաբ։ Դին 1 մեջիտ։

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ԵՎ

ՍԻՐԱՒՆ ՋԲՕՍԱՐԱՆ

ՄԱՆԱՆԱՑՆ ԴՐԱՐԴՈՅ ԳԻՏՈՒԹԵՆ

50 Դեղերէն պատկերներով զարդարուած

Սոյն գրագրքը ամենց առաջ հրատարակեալ Գ. ԹԷՄԱԿԱՆ կամ ՄԱՆԱՆԱՑ ԳՐՔԻՆ Ջ. մասն է. և կը պարունակէ՝ մանկան գրքեր, կարճ հրաւաստներ, առանձներ, տաղաչներ և փոքր պատմութիւններ։

Դինն 2 գանեկան

Կը վաճառի Մատակարարան գրքատանը. Մեծաման վարդ. գրաբար հասնոր 00 15 գրշ. կը լինի։

ԱՌԻԼԻՆ ԴԻՐՔ

ԳԱՂԻԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Դ ԳԼՈՒԽ ԱՂԱՆԱՆՑ ԱԶԳԱՅԻՆԱՑԱՆ

Գործեալ

Ա. Ս. ԳԱՂԻԵՐԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ն. Գ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ

(Գարեգին)

Սոյն գաւագրքին պատրաստուած է բարերարին նոր նեգիրատոյց գրութիւնքը մը, որ կուգայ մեր ազգային վարժարանաց մէջ Գաղիերէն ուսուցման նշանակին յեղափոխել և մինչև հիմնոյ գործածուած գաւագրքերն և հին գրութիւնն փոխել որը փոխանակ ազգերէն գիրքերի գիտնալու, փոխանակ ազգնալու նորա տառերն քաղաքական լեզուին մէջ դար անց ի՛նչպան ուսանել, լեզուն հանար բարբարին ասար մի լեզու, ինչպէս ասանի կը գործածենն զրոյն և առանին վարդերին ազգերարեն տաղեն. ազգերին գործածութիւնքը կը հանեն որը կը խրատեցնեն և կը յուսանանեցնեն իսկ գիրքը։

Մինչև հիմայ գործածուած գաւագրքը լանքանա և որը բան կարգին յարմար են մեր Դպրոցներուն իրենց մարդերի լեզուն ուսուցանելու և բարբարին անդամաբար և անգամ՝ ասարագրի ազգերարեն մը։ Ահա այդ գաւագրքը անդն գրուելու համար պատրաստուած է այս նոր գաւագրքին որ կուգա մեր ազգային վարժարանաց մէջ մեծ պակաս մը լեցնելու և այդ կարեւոր լեզուի գիրքի կերպով ուսուցման հզգրագիս դպրատեսու։

Արդէն Թարգմանին անունն բաւական գրաւական է ազգասիրութեան։

Կը ծախուի ամեն հայ գրավաճառաց քով ի գին և գանեկան։ Հեղգրատարին է Արամեան տպարան, 13. Թանկարան խան։

ՎԱՃԱՌԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԳՅՈՏԱՄԻՍ

Լուսապայծ քարեթեռներ վրայ ամէն լեցուած կը պատրաստուի իր գին 100 հատը 10 գրշ. պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Պրամեան տպարան. Թանկարեան խան 13 Ի. Գոլիս

Ա Զ Դ

Լրագիրս ձեռքէ կը ծախուի նաեւ. Հանրածանաչ Գրավաճառ Գրիգոր և Գանոր ազանեան խանումն ի Գանեկ գրաս.

ԱՐԺՈՂԱՏԻՐ

Մ. Ս. ԵԼԼԻՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԴԱՐԱՆ

Զարմանալիորդ Նորայր Գեղեցիկի խան թիւ 5

— 42 —

քամ անարքեանեն և սեւեանին ծանր կուգան մեզմե. կարիր կերպասով պատաղ մեկնիս. Թոռի մը փոյ ժանապարհ գրեա մը նստած էր, որ գանանց գեղարարան մը կը նեսանի. մարգարիտով և Քանանցին արծաթով յարդեւ. ուսած ծքենով գարան մը տանին երկու. գրաս նեա կերեալեն. ասա և ազգ ազանգամիներ, ոսկիներ և ազգեր կերպարդ Ամարդերը. գոր կեղեր գաներ էին ուսելու. կամ չեին կերած. Ելեեան մը մեզ բանուած արծաթեղեց կերա մը կը տեսնուր ասանեանեալ ծանեան. Նեեն անասանեն կար. ասանանաներ. բանաներ՝ ոսկեներ. բրդասանեց կանեանեներ. կրեց եանեանեան կանքեներ. գարանեներ և տրեն տալ և ալ նիրեր խառն ի խառան կապուած գրուած էեն՝ երբոյ տեղանի մը վրայ ասեղեն նիրեր. քանուած և ասեալ գարասանան ասեանեներ կային. գարան մը բանարով. ոչեն քանանանեանը ասեեն և արծանեալ գրանեներ էրան.

Տեն Մարգարիտեր կեղանով ալոր կեանեանեն վրայ անեղանեն ոչեալ գարանան էր. փրքանան ոչեանց վրայ էր փրքրար. գարանեներ կը ասրքերեր և երբեմն ցան ու երբեմն անեանի ոչերով կ՝ասեեր. կասանեներն ալոր գեանանեն ասեանեն եանարով կը գարասանեեն. իսկ գարասեր կերանեալ.

Տեն Լաբար եղարդն երանը նանեալ էեաց։ գասա.

—Զանանան գեղեցիկ ասարքերան մեզ,

— 43 —

գրար երքիրք պարգեան է նեա. լանանարքիրեք գարան էր։ ասրք ասեեան ինչ կասարեալ է. կրեանք ընեն. ոչեեն ասեար բանեեցեր. և Հեղի հարարեալը ժը ցաղ գիտի գասա.

Ալարալ՝ իրեանով. գարանեն գարի գեանց. ուրեմ ասի մը ասրանք ասարքաներ ասան. և իրարու ասեանի մը գարեներով՝ Հեանանեն ասեանեն ասան ասեան գանանց հանեն. Անմիարալ Տեն Մարգարիտեանեն ոչանանարքիրեը գասարեն և սեան ասեանի գեանց. բան ասան Ջան Լաբար եղարդը ձեռքերը բանարով հեկասեան ասարքաց գրան։ Ի՛ասրեեա հասասալ մեզ ասրեեն. Ի՛ասրեեա՝ ձեր հասասալեն. վասեն գի՝ ոչ ի՛ասրեեմ և ոչ կարեմ գնարել ձեզ։ Տեն Մարգարիտեր ժասանանքերը գարեեց և գասարալի ասան հանեանալ ձեներ կ՝ասեեր. փրքանանալ գեանասալ(*)։ Ա՛հ. իմ ասրա և գարի

(*) Տեղեան «Գանանարար Հրեան գրքին» իմանալ նրեն գլխան մեջ կը գասանի մեզ. ասրան մը իսկ բանարարութեան ասեանի գան ընդարալ. Ձեզան ասեան բանրեի մը գրան բանանի է՝ իսկ մը ժասանեանքներեն ասեանալով իրեեն Նոյեանանան գեան մը մեզանեան մեջ իրեանալ. սեան մը ժեաքեն մեջ գասանալ ասրքեանան է. Ասեր. Լասանեա ասրեն՝ ասրան մը, որ ժասանեան բանանեանան գեանի մեջ կը գասանեեր գեա ժասանի է մեր. ասրեեն ասրանեալ լանանալ ասրքեանան է. գեր իւր ասրաբեր բասան էին՝ ժասանի հասարալ գեանան գասանեա։

ԳԻՐԵՆԱԿԱՆ

ՀԱՄԱՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՈՐ ԳԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

Մասն Ա. — տարերք փանանանանեանեան — փանանանանեան մեկնաց ձեերն և ստիճանեան, բնաբան ձեւ, Հայանեցեալ, գանանան տեսակ ասանաներ. գիտանաց և ասարքեր փոխանանեալեր. բնանանեն — նարեալ. Ցեղերի յատկեր և ազգ. փանանանեան կարգ ար. հանեալեր. — քարտեր փանանանեանան ստիճանաց և գրաբանաց. Բ. Մասն — Տեսանարքեր — Գարեալ և գեանանանեալ — բառարան գրան.

Բ. Տարեգրութիւն

Ամենանան կարեւոր յանանանանեալ.

Ի Գնաս ազգ ազգին վարժարանաց

Ի

Ն. ՏԻՆՋԵՆՀԱՆԵ

վանեանցեան վանանանան-նանան սենեկին Ա. Գարեալ.

Ամեն Հայ գրավաճառաց և պարզի գարանի գրավաճառաց քով.

Գին կանոնեալ արիանանին 23 գր.